

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Haapakangas, Jaana; Huumonen, Hanna; Kuopus, Sirpa; Lehto, Liisa; Kaila, Kaisi; Paldanius, Mika

Julkaisun nimi: Päivystysnäytepyyntöjen mobiiliseuranta NordLab Oulun aluelaboratoriossa

Julkaisuvuosi: 2020

Versio: Kustantajan versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Haapakangas, T., Huumonen, H., Kuopus, S., Lehto, L., Kaila, K. & Paldanius, M. 2020. Päivystysnäytepyyntöjen mobiiliseuranta NordLab Oulun aluelaboratoriossa. *Bioanalyttikko*, (1), 20-23.

PÄIVYSTYSNÄYTEPYYNTÖJEN MOBIILISEURANTA NORDLAB OULUN ALUELABORATORIOSSA

TEKSTI Tarja Haapakangas, Hanna Huuromonen, Sirpa Kuopus, Liisa Lehto, Kaisi Kaila ja Mika Paldanius
KUVA Mylab Oy

Carein Sample -päivystysnäytteenottosovellus on suunniteltu näytteenottajan avuksi päivystysnäytepyyntöjen seurannassa. Näytteenottaja voi varata päivystysnäytteenottosovellukseen tulevat näytepyynnöt itselleen ja kuitata ne otetuksi näytteenoton jälkeen. Päivystysnäytteiden mobiiliseuranta koetaan NordLab Oulun aluelaboratoriossa tehokkaaksi ja sujuvaksi menetelmäksi, eikä perinteiseen päivystysnäytteenottoon haluta enää palata.

Potilaiden hoitopäätöksistä noin 70 % perustuu laboratoriotutkimuksiin. Viiveet näytteenotossa ja näytteiden logistiikassa vaikeuttavat potilaan hoitoon ohjaamista ja potilasturvallisuuden toteutumista. Erityisesti päivystysnäytteiden nopea analysointi vaatii erityistoimenpiteitä laboratorioanalyysien kannalta.

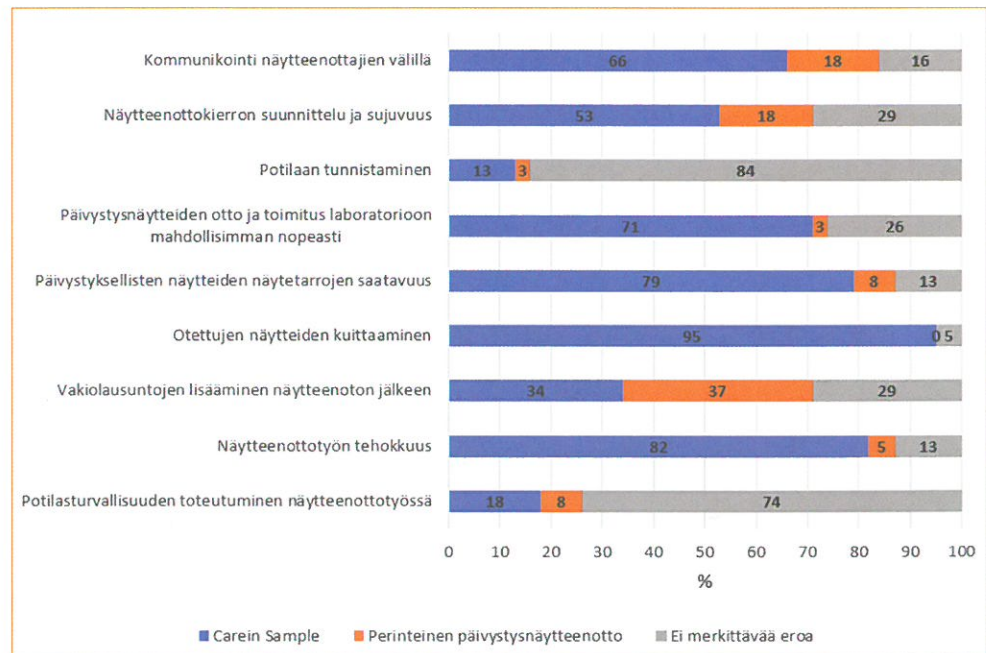
Väärin toteutettu näytteenotto voi viivästyttää diagnoosia, mikä vaarantaa potilasturvallisuuden ja lisää hoidon kustannuksia. Kansainvälisten tutkimusten mukaan merkittävimmät virheet näytteenotossa tapahtuvat potilaan tunnistamisessa ja potilaiden ohjeistamisessa näytteenottoon liittyen. Preanalytiikan laadun parantamiseksi ja ehkäistävissä olevien virheiden vähentämiseksi on kiinnitettävä erityistä huomiota potilaan tunnistamiseen, näytteenottoon, näytteiden logistiikkaan sekä näytteiden käsittelyyn ja säilytykseen.

NordLab Oulun aluelaboratoriossa otettiin käyttöön Mylabin kehittämä Carein Sample -päivystysnäytteenottosovellus syksyllä vuonna 2018. Sovellus on suunniteltu laboratoriohoitajan avuksi päivystysnäytepyyntö-

jen seurannassa. Perinteisessä päivystysnäytteenotossa ennen päivystysnäytteenottosovelluksen käyttöönottoa osastot soittivat kiireellisistä päivystysnäytepyynnöistä laboratorioon, ja tiedon vastaanottanut laboratoriohoitaja välitti sen kollegalleen. Toiminta oli hidasta ja laboratoriohoitajalle tulevat puhelut keskeyttivät työn laboratoriossa ja näytekierrolla. Carein Sample -päivystysnäytteenottosovelluksen ansiosta kaikki päivystysnäytepyynnöt tulevat näkyviin älypuhelimessa olevaan sovellukseen, josta laboratoriohoitaja voi varata ne itselleen ja kuitata ne otetuksi.

NordLabissa kartoitettiin joulukuussa 2018 yhdessä Mylabin kanssa Carein Sample -päivystysnäytteenottosovelluksen käyttökokemuksia näytteenottajille suunnatulla kyselyllä, jossa verrattiin mobiilinäytteenottoa perinteiseen päivystysnäytteenottoon laskimoverinäytteiden osalta. Tutkimustulosten mukaan Carein Sample -päivystysnäytteenottosovelluksen käyttö koettiin joustavammaksi menetelmäksi, kuin perinteinen päivystysnäytteenotto.

”
Väärin toteutettu näytteenotto voi viivästyttää diagnoosia, mikä vaarantaa potilasturvallisuuden ja lisää hoidon kustannuksia.

Kuvio 1. Carein Sample -päivystysnäytteenottosovellus vs. perinteinen päivystysnäytteenotto.

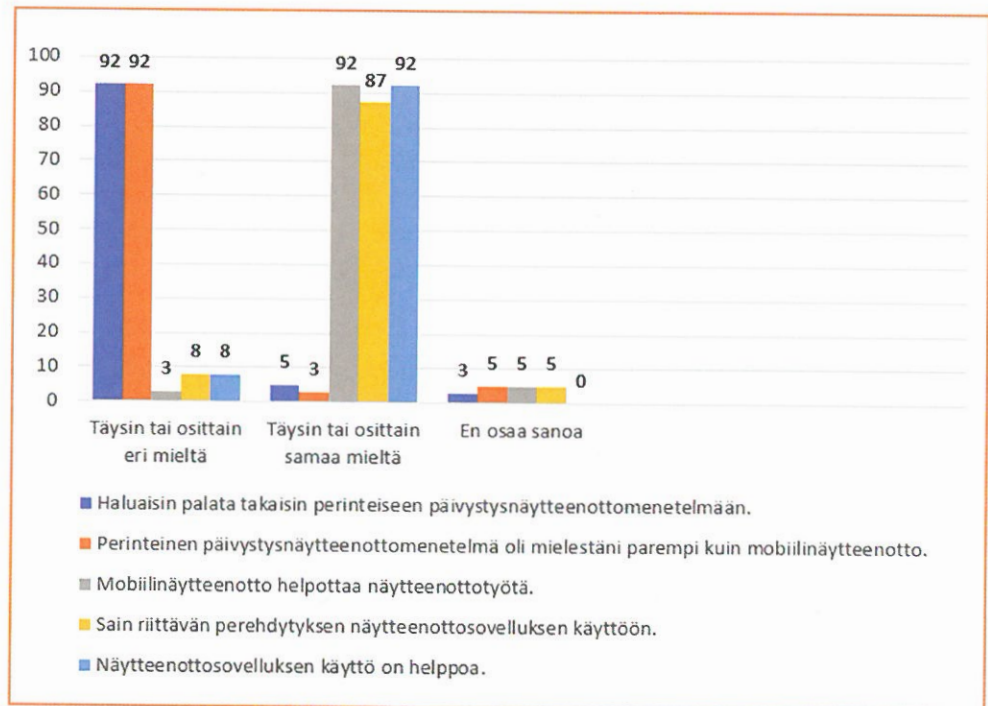
Suurin osa vastaajista koki, että seuraavat asiat toteutuivat paremmin Carein Sample -päivystysnäytteenotto-sovelluksen myötä:

- näytteiden otetuksi kuittaaminen 95%
- näytteenottotyön tehokkuus 82%
- näytetarrojen saatavuus 79%
- näytteenotto ja kuljetus laboratorioon mahdollisimman nopeasti 71%
- kommunikointi näytteenottajien välillä 66%
- näyttekierron suunnittelu ja sujuvuus 53%

Vastausten perusteella potilasturvallisuuden toteutumisessa (74%) ja potilaan tunnistamisessa (84%) ei koettu olevan merkittävää eroa Carein Sample -päivystysnäytteenotto-sovelluksen ja perinteisen päivystysnäytteenoton välillä.

”

Vastaajista suurin osa koki päivystysnäytteenotto-sovelluksen joko täysin tai osittain helppokäyttöiseksi.

Kuvio 2. Päivystysnäytteenottoon liittyvät väittämät

Vastaajista suurin osa (92 %) koki päivystysnäytteenotto-sovelluksen joko täysin tai osittain helppokäyttöiseksi. Perehdytys sovelluksen käyttöön koettiin pääsääntöisesti riittäväksi (87 %). Vastaajista 92 % koki, että mobiilinäytteenotto helpottaa näytteenottotyötä ja yhtä moni piti mobiilinäytteenottoa parempana päivystysnäytteenottomenetelmänä. Vastaajista 92 % koki haluavansa jatkaa mobiilinäytteenottoa, ja vain 5 % koki haluavansa palata takaisin perinteiseen päivystysnäytteenottomenetelmään.

Avointen kysymysten vastauksissa tuli ilmi, että erityisesti näytteenottajien välinen kommunikointi helpottui

Carein Sample – päivystysnäytteenotto-sovelluksen käyttöönoton jälkeen. Näytteenotto-sovelluksesta nähtiin, onko toinen näytteenottaja jo varannut päivystysnäytteenotuksen.

Päivystysnäytteenotto-sovelluksen helppokäyttöisyyden ja riittävän perehdytyksen ansiosta sen käytön aloittaminen oli sujuvaa. Kuten monissa uusissa innovaatioissa, myös mobiilinäytteenoton alkuvaiheissa oli kuitenkin haasteita. Kyselyimme vastanneista näytteenottajista jopa 68 % koki, että mobiilinäytteenotto on tuonut näytteenottotyöhön sellaisia ongelmia, joita ei aiemmin ollut. Vastaajat toivat esille seuraavat haasteet:

- väärin tilatut päivystysnäytepyynnöt
- aamukierron aikana tulevat lisäpyynnöt
- päivystysnäytepyyntöjen määrän kasvu
- tutkimuspyyntö tilattu päivystyksenä, vaikka se olisi voitu tilata seuraavalle näytekierrolle

Pyyntöjä tilattiin sekä päivystysnäytteenottosovellukseen että kierrolle, jolloin potilasta oli pistetty useamman kerran ja turhaan. Aamukierron aikana päivystysnäytteenottosovellukseen tulleet lisäpyynnöt aiheuttivat ongelmia, koska kaikilla kierrolla olevista näytteenottajista ei ollut älypuhelinä käytössään. Tilatuista näytepyynnöistä saattoi puuttua potilaan sijainti tai se oli väärä, jolloin näytteenottaja oli turhaan käynyt osastolla. Osasto saattoi myös ottaa näytteen itse, vaikka pyyntö oli tilattu virheellisesti päivystysnäytteenottosovellukseen.

Tarja Haapakangas, laboratoriohoitaja, NordLab Oulu

Hanna Huuromäki, bioanalytiikan opiskelija, OAMK

Sirpa Kuopus, Ylihoitaja, NordLab Oulu

Liisa Lehto, Vieritutkimusasiiantuntija, Opiskelijakoordinaattori, NordLab Oulu

Kaisa Kaila, Osastonhoitaja, NordLab Oulu,

Mika Paldanius, Koulutus- ja TKI-johtaja, OAMK

Psst! Kaipaanko lähdeviitteitä? Laita meiliä toimisto@bioanalyttikoliitto.fi.